

Veckobladet

Ett nummer med blandat innehåll. Någon undrar möjligen vad ett reportage om Schartaustatyn och dess invigning gör i en tidning som VB (s. 4). Men S. hade sina progressiva sidor som inte bör undanskymmas av att schartaunismen förvisso har haft sina reaktionära förtryckande.

För övrigt vore det uppfriskande med en religionsdebatt i VB. I det mångkulturella Sverige finns det ju så många religioner att angripa, eller eventuellt försvara.

V-möte om post och tåg

"Den tänkande lantbrevbäraren" i Hjalmar Gullbergs dikt, som "går omkring med ödet i min väska, men i förseglat konvolut" grunnar över människornas öden där han går sin runda. Dagens lantbrevbärare kör bil och har liksom sina cyklande kolleger i stan mer närliggande saker att fundera över, nämligen vad som har hänt och vad som ska ske med ett yrke som har anor tillbaka till guden Merkur.

Grubblar över jobbet, dess innehåll och existens, gör nog också de som arbetar på järnvägen. Nyss fick de anställda på järnverksverkstaden EuroMaint i Malmö sparken. Nog för att tåg behöver renoveras och repareras men operatörerna har inte råd. Som i fallet med posten drabbas anställda men inte minst allmänheten.

Detta är bakgrunden till en kampanj mot privatisering och bolagisering av offentliga verksamheter som vänsterpartiet driver fram till kongressen i februari. Initiativet till kampanjen togs i partistyrelsen av Britta Berg som är ersättare där, och för det konkreta upplägget står Karin Svensson Smith.

Det är också Karin som talar på kampanjmöten som vänsterpartiet håller nu på lördag, den 8 november, klockan 12–13. Platsen är lämpligt nog Bangatan, med järnvägen på den västra sidan och Svensk Kassaservice på den högra. Hon ackompanjeras av Röda Kapellet som bland annat spelar någon av sina taglåtar men också, dagen till ära, har fått ett arrangemang på just "Den tänkande lantbrevbäraren".

Kampanjen belyses genom två riksdagsmotioner som refereras på sidan 2. Se även debattinlägg på samma sida.

Inför ett partiledarval

Det är för stark fokusering på partiledare i den svenskapolitiken, klagar många vänsterpartister (näja, inte bara de) och efterlyser mer av "kollektivt ledarskap" – faktiskt en formel som lanserades när Chrusjtjov och andra tog över efter Stalins död 1953. Men nu tycks de vara på väg att bli bönhörda. I medicanalföretaget Observas notering av toppnyheter i olika medier under oktober saknas noteringar alla på Ulla Hoffmann. "Det har inte hänt tidigare att en partiledare fått noll poäng", säger Observas talesman enligt DN 2.11.

Som berättades i förra numret ville Lundaombuden liksom en majoritet på v-distriktets höstkongress att Ulla Hoffmann skulle fortsätta som första vice partiordförande.

Till ordförande nominerades alltså Lars Ohly, trots att han (liksom Jonas Sjöstedt) inför valberedningen deklarerat att han av familjerskal inte ställer upp till den posten. Möjligen som vice. Detta var kanske uträkningen med nomineringskombinationen: två år till med Ulla och med Lasse i vänteläge, sen en ny kongress och

Lasse tar över sen trycket från privatlivet har lättat.

– Men jag betvivlar att Lasse skulle vilja ha den rollen under Ulla Hoffmann, säger en erfaren vänsterpartist som känner honom väl sen länge.

Vi får se om Lars Ohly (och hans familj) står emot pressen om en majoritet på partikongressen förordar honom. Han är som bekant populär hos många, inte minst för att han kallar sej "kommunist". Att han därmed skulle leda partiet i sektaristisk riktning är däremot inte så säkert. Han röstade för budgetuppbyggnaden med regeringen. Som partisekreterare var han snarast samlande (och välgörande kraftfull jämfört med andra på den posten), och vi minns hans uttalande när vänsterpartiet skulle gräva fram lik ur garderoben: "I den frågan har Ulf Nymark haft mer rätt än jag". Ulf är som vi vet en utpräglad förnyare och modernist och testuggarätare.

Att en tågmästare blir partiledare tycker jag personligen är positivt. Fast jag blev lite fundersam när det berättades om Lasses reaktion inför att just tågmästarna ska för-

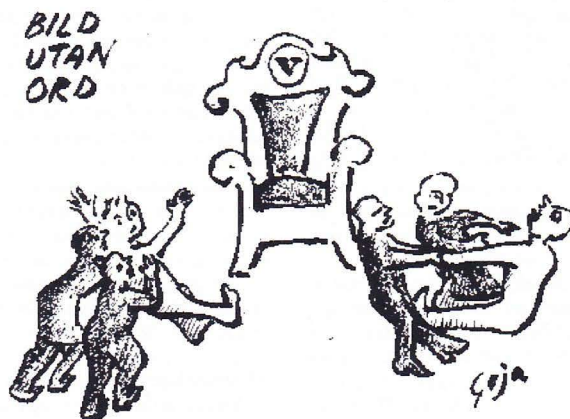
svinna på SJ och ersättas med "servicechefer". Det innebär såvitt jag förstår att alla på tåget (utom föraren) ska jobba med lite av varje och rycka in där det behövs. "Arbetsrotation" och "dela på skitjobben" är vänsterpolitik, men Lasses ryggmärgsreaktion gick åt annat håll.

Men om Lasse står fast vid sitt nej och vänsterpartiet trots allt inte vill ledas av en nollpoängare? Då blir det inte lätt. Blir det övervikt för (ny)traditionalisterna på kongressen finns det i och för sej ett par tänkbara namn. Kalle Larsson är populär på sina håll men har både ungdom och retorik emot sej. Peder Pedersen har lagom fyrkantiga åsikter och har lokalt (Degerfors) visat stor förmåga att bygga personlig popularitet och vinna över missnöjda socialdemokrater, nästan i klass med Stig Henriksson, och han har förklarat sej villig, men fick inte en enda röst på höstkongressen. Det fick åtminstone till min förvåning inte heller Camilla Sköld Jansson som jag ändå bedömer som en troligare kandidat.

Ströröster i andra distrikt har tillfallit Gudrun Schyman. Hon ställer förvisso inte upp men vill man ha en person med förmåga att skapa topprubriker är konkurrensen liten. Och bortsett från innehållet i den senaste tidens Gudrunrubriker är det svårt att komma ifrån att hon var en genial partiledare i dagens perversa mediasamhälle, vilket nog också kunde sägas om Lars Werner. Jag har svårt att se riktigt de kvaliteterna hos någon av de nu aktuella kandidaterna.

Men det ska genast erkännas att jag till en början inte såg dem hos Gudrun heller, när vi satt tillsammans i distriktsstyrelsen.

Gunnar Sandin

Stopp för p-hus i kvarteret Galten

I mars i fjol så beslutade den dåvarande borgerliga majoriteten i Tekniska nämnden att be ("hemställa" som det heter på kommunalpolitisk jargong) Byggnadsnämnden att i samråd med Tekniska nämnden utreda möjligheterna att bygga ett p-hus i kvarteret Galten (omedelbart väster om Vårfruskolan) och att detta p-hus till råga på allt skulle kopplas till ytterligare en p-anläggning under Mårtensorget.

En (del av en) punkt i den nuvarande rödgröna kommunmajoritetens 34-punktsprogram behandlar just p-huset i kvarteret Galten. Där slår man fast att det inte ska bli något p-hus i kvarteret. Nu har Tekniska nämnden, vid sammanträdet i oktober, tagit tillbaka det uppdrag som de borgerliga gett Byggnadsnämnden. De borgerliga reserverade sig förstas mot beslutet. Nu kan p-husmotståndarna andas ut, planerna har stoppats och

Vänsterpartiet kan arkivera sina namninsamlingslistor för folkomröstning mot p-anläggningarna.

Vad då "behov"?

Apropå p-anläggningari i stadskärnan: Just nu är en reviderad version av "Fördjupning av översiktsplanen för Lunds stad – Värna och vinna staden" under uppsegling för behandling av Byggnadsnämnden. Det är en reviderad version

forts. på sid 4

1. God postservice åt alla

På 60/70-talen talades det en hel del om det "goda arbetet". Som ett viktigt recept för att minska monotoni och förslitning (fysisk och psykisk) föreskrevs arbetsrotation. Men det var då det. I Volvos Uddevallafabrik återinfördes det löpande bandet och hos Svensk Kassaservice sitter mångkunniga postanställda (nästan alla kvinnor) och sköter numera enformiga rutinuppgifter. Detta är en av de negativa konsekvenser som postens omvandling har fått och som tas upp i en v-motion av Ulla Hoffmann och andra.

Men posten var väl i första hand till för allmänheten och inte för de anställda?

Riktigt, och det mesta av motionen tar upp allmänhetens och samhällets perspektiv. Det senare är inte helt entydigt. Brev- och paketjänster ges nu på service-ställen som i många fall har bättre tillgänglighet och tider än de gamla

postkontoren, vilket uppskattas, erkänner motionen. Fast hur blir det framöver? Serviceställena kräver högre ersättning – det är redan svårt att rekrytera nya – men posten har inga pengar.

En inte oviktig följd av det nya är att poströstningen har minskat, vilket drabbar den totala röstningen och därmed faktiskt demokratin. Den som upplevde rutinerna och miljön hos Svensk Kassaservice på Bangatan nu vid folkomröstningen förstår varför.

Avregleringen gjorde att vi fick fler operatörer. De flesta lade snabbt av men bland annat City-Mail är kvar. Sällan får man en bättre illustration till konkurrensens irrationalitet än när en andra brevbärare någon timme efter den första cyklar runt till samma brevlådor. Men bara den "gamla" posten har ett reglerat samhällsansvar.

V-motionen vill ha en stor utvärdering av postens avreglering

och bolagisering. En sådan har redan utlovats, men vänsterpartiet vill därtill utreda förutsättningar för ett förnyat monopol på distribution av brev.

Svensk Kassaservice går som bekant med stor förlust och många kontor har redan dragits in, bland annat i Lund. De banker som utnyttjar tjänsterna måste betala mer för dem, menar motionen.

Motionen är inte blind för hur elektroniken har ändrat villkoren för postens verksamhet. Men det gör det desto angelägnare att klargöra samhällets ansvar för denna service. Vänsterpartiet vill se posten som en självklar rättighet för medborgarna. Detta underbyggs visserligen med modeargument som man kan ställa sej frågande till, som att stärka "potentialen för småföretagande inom t.ex. ekoturism, kulturturism och lokal produktion av livsmedel på landsbygden", men totalt tilltalar nog motionen många som vill kunna hämta pengar, lämna paket och köpa frimärken på samma ställe.

2. Rättvist för järnvägen

"Att SJ befinner sig i kris beror delvis på att staten inte tagit sitt ägaransvar på tillräckligt allvar", skriver Karin Svensson Smith och andra vänsterpartister (bland annat skåningarna Sten Lundström och Sven-Erik Sjöstrand) i en annan motion. "Vi anser att SJ har en strategiskt viktig roll i den omställning till ett långsiktigt hållbart transportsystem som vi tillsammans med regeringen lade grunden till när vi via infrastrukturpropositionen kom överens om att anslå 101,5 miljarder till järnvägen de närmaste tolv åren. Men en förutsättning för att det ska vara någon glädje med nya spår är att det finns fungerande och pålitlig järnvägs- trafik på dem."

Vad var det vi sa! säger motionen, det vill säga: vänsterpartiet var emot uppdelningen i Banverk och operatörer eftersom vissa verksamheter riskerade att hamna mellan stolarna. Partiet ville inte upphäva SJ:s trafikmonopol. I båda fallen fick det tyvärr rätt. Tågtrafiken har inte blivit mindre förlustbringande och den har i många avseenden blivit sämre. Värre blir det med de nya indragningar av folk och tåg som SJ är i färd med.

Den svenska avregleringen av järnvägsbranschen ingick i en stor internationell trend (nyliberal, om man så vill) och det har i allmänhet inte gått bättre på andra håll. I Estland la den private operatören ner persontrafiken (utom på en linje) och förskingrade sen pengar-

na. I Nya Zeeland, Australiens delstater och Storbritannien har man tvingats vända utvecklingen och åternationalisera spåren sedan bristande underhåll bland annat vållat dödsolyckor.

Liksom i fallet med posten vill vänsterpartiet utvärdera järnvägens avreglering och bolagisering. Innan det är klart bör inga nya spårsträckor konkurrensutsättas.

"Politisk mognad kräver att de stelbenta marknadsteorierna underställs en prövning gentemot det konkreta utfallet... Marknadsmodeller fungerar utmärkt på flera varumarknader, men ska hållas borta från de områden där de inte fungerar i praktiken", säger motionärerna. "Att det inte går att köra om på spåren är en teknisk begränsning som inte ens de mesthängivna marknadsekonomer rår på."

Går det att återinföra BREVMONOPOLET?

Vänsterpartiet har lag en motion till riksdagen med rubriken "God postservice åt alla". En av de slutsatser man kommer fram till är att det vore naturligt med ett statligt monopol för att kunna ge en postservice på lika och rättvisa villkor. En annan är att alla postärenden ska kunna skötas på ett och samma ställe. Jag håller med om att det borde vara så och att det är god vänsterideologi. Men jag ser svårigheterna i försök att återställa postverksamheten dit där man faktiskt var för bara några år sedan.

Det var nog någon gång i mitten av förra seklet som Postens service stod på topp. Det fanns många

postkontor och servicen var god med 12–13 utdelningsturer per vecka.

Det finns åtminstone tre saker som gjort att denna goda service radikalt har förändrats, eller kommer att förändras. Urbanisering och järnvägsnedläggning gjorde att massor av postkontor försvann i glesbygd. Men samtidigt öppnades allt fler postkontor i städerna. I Lund, som exempel och för att göra denna artikel lundafähig, öppnades nya postkontor så sent som 1969, nämligen Lund 10 på Fäladstorget. När Lund 4, på Hårlemans plats, las ner tio år senare började dock en nermontering av servicen.

Jag tror man redan här kan spåra den andra anledningen till att Postens service försämrades. Människor har i allt större utsträckning skaffat giro och kassatransaktionerna minskade. Senare har automatuttag och Internet ytterligare minskat behovet av kassaservice.

Den tredje anledningen är avskaffandet av Postens brevmonopol, som formellt skedde för tio år

sedan. Jag skriver "formellt" därför att brevmonopolets skrivning var så luddig och verkningslös, att det är tveksamt om Citymail, som startade några år tidigare, bröt mot monopol. Mer om detta nedan.

Människors eget val

Två av de anledningar jag nämner handlar om människors eget val, urbaniseringen och rutinerna för hur man sköter sina kassaärenden.

Det finns ett berättigat krav på en geografiskt heltäckande kassaservice för de personer som inte har giro, Internet eller uttagsautomater. Men Posten har idag ingen bank eller giroverksamhet. Varför skall då Posten ha kassaservice? Ett vänsterparti borde kräva att bankerna sköter denna verksamhet. Bankerna gör idag grymma övervinster och har naturligtvis utmärkta resurser att sköta denna samhällsservice. Ställ alltså krav på bankerna!

Men kassaservicen är viktig. Får vi inte bankerna att ta samhällsansvar så ska den naturligtvis ändå

finnas kvar i någon form. Kassaservicen måste garanteras av staten men måste inte organiseras av Posten.

Monopolet åter?

Distribution av brev och paket är en mycket viktig del av vår infrastruktur. Så viktigt att den måste ske på lika villkor i hela landet. Däremot är jag inte övertygad om att utdelning av brev måste ske dagligen (fem dagar i veckan).

Jag skriver detta därför att jag helt enkelt inte tror att det går att återinföra brevmonopolet, som är en förutsättning för en hög service. Om jag minns rätt innebär monopol bara en ensamrätt för Posten att distribuera skrivna brev upp till 20 gram. Det var därför det var tveksamt om Citymail alls bröt mot monopol.

Jag ser två problem med att införa monopol. Vad gör vi med Citymail och andra postbolag eller företag som sysslar med brevdistribution? Vilka försändelser skall omfattas av monopol? Paket, trycksaker och adresserad reklam har aldrig hört dit. Är försändelser över 100 gram brev eller paket? Ska en datautskrivna räkning eller kontoutdrag ingå i vad Posten har ensamrätt att distribuera?

Det gamla monopol var inte klarare än att just sådana frågor ställdes när det slutligen avskaffades. Tidsandan var också sådan att monopol föll som en mogen frukt. Den är knappast bättre idag, och jag tror att det är svårt att få monopol åter.

Avreglera ytterligare!

Posten är idag utsatt för full konkurrens. Samtidigt finns ett samhällskrav som innebär att Posten skall övernattbefordra (A-)post fem dagar i veckan och i hela landet. Dessutom bestämmer riksdagen till viss del vad portot skall vara. Detta går inte ihop! Enligt min mening måste Posten få friare tyglar för att möta de konkurrenter som just har friare tyglar. Ett krav skall finnas: att brevtudelingen skall ske med samma service i hela landet. Det kravet bör Posten, än så länge, klara med utgångspunkt från att man är den ledande distributören. I övrigt skall Posten själv få sätta porto och bestämma servicenivå.

Jag hade gärna sett att man hade värvat brevmonopolet och att man, när chansen fanns, hade skräpt skrivningarna så att Posten idag hade haft en tydlig ensamrätt på att distribuera brev. Med monopol kvar och ordentliga krav på effektivitet, så hade säkert Posten kunnat hålla kvar den goda servicen man hade för bara tio år sedan.

Nu är skadan skedd och jag tror det är dödfött att kräva monopol åter. Min åsikt är alltså att staten skall garantera en riktstäckande kassaservice, men inte nödvändigtvis i Postens regi. Jag anser också att Posten skall ha verktygen för att möta konkurrensen inom brevdistributionen.

Sven-Hugo Mattsson
brevbärare i Posten

Politiska professorer 1

Antalet professorer i den akademiska lilla storstaden blir allt fler. Men de syns knappast alls i det lokala politiska livet. Det verkar som om det är vattentäta skott mellan det stora statliga universitetet och landsortskommunen i fråga. Förr spelade de akademiska lärarna en betydligt större roll – både i den lokala politiken och i riket. En del sörjer att det inte är så längre. Andra menar att det är frukten av en demokratisk utveckling. För att utvärdera hur intresserade dagens professorer kan vara av parlamentariskt arbete, gav jag mig ut för att fråga ett representativt urval.

Moderat klärvoyans

Jag började med att leta efter en professor med moderata värderingar. Det finns många av den sorten. Som vanligt förberedde jag mig noga. Jag tog på mig en svart polotröja, rutiga byxor och en klubbblazer. Dessutom fönade jag håret och ansade skägget. Jag gav mig sedan ut på stan på fredagskvällen och tog mig till Järnvägsatorget. Jag gick in på Stora hotellet och fortsatte direkt in i baren. Jag hade tur. Där hörde jag Lars Lagvijkjs karakteristiska stämma. Han är professor i finansiell rättsvetenskap och borde vara en bra företrädare för de moderat lagda akademikerna.

Hans ämne inrättades på åttio-talet och var väldigt populärt bland en hel del studenter också på nittio-talet. Ämnet går, enkelt uttryckt, ut på att utveckla teoretiska modeller så att man förstår hur man kan använda juridiken för att tjäna pengar utan att arbeta. Lagvijkjs specialområde är att förekomma olika slags lagförändringar som syftar till att stävja verksamheter som ligger i gränsen mot ekonomisk brottslighet (till exempel företag som är organiserade enligt samma princip som de olagliga pyramidspelen). Han är särskilt bra på att förutse olika drag som socialdemokratiska regeringar kan göra för att lagstiftningsvägen bli av med marknadskrafternas avarter. När lagförslagen offentliggörs så är Lagvijk och hans kolleger redan igång i hans privata konsultföretag, och erbjuder företag stöd i hur man ska bära sig åt för att komma runt de lagar som kommer att fattas av Riksdagen ett halvår senare – en perfekt kombination av akademisk spetskompetens och näringslivsrelevans.

Raljerande arrogant

Hu stod han vid bardsken på Stora hotellet och docerade inför några moderata vänner. Det gick inte att ta miste på hans raljerande arroganta stil och idiom som sammanlagt närmast får en att tänka på en korsning mellan författarna Lars Gustafsson och Björn Ranelid. Lagvijk pratade i princip upphörligt (med mycket korta avbrott då han läppjade på ett glas rödvin). Han verkade så där lagom dragen

för att han skulle vara tillräckligt öppenhyärtig för mina syften.

Jag kunde höra hur han förkunnade sina vanliga käpphästar: att skatterna är för höga, att vänstern liksom den lägre begåvade delen av mänskligheten bara är avundsjuk på hans och hans gelikars begåvning och briljans som gör dem särskilt förtjänta av att bo i fina hus, dricka dyra viner och åka och koppla av på Maldiverna, och att han ställde sitt hopp till ökad arbetskraftsinvandring från de nya EU-länderna så att det skulle bli billigare att ha tjänstefolk ("Det gäller bara att uthyrningsföretagen baseras i Estland eller Polen så att den svenska fackföreningsrörelsen inte förstör också den här nya och mycket lovande delen av arbetsmarknaden"). Han avslutade som vanligt med att kungöra sin bestämda uppfattning att det enda staten ska göra är: 1) att hålla ett effektivt polisväsende ("det är ju fan att man inte kan gå på stan utan att antastas av lösdrivare som säljer tidningen Aluminium eller vad i helvete den nu heter"), 2) ett kompetent domstolväsende ("som ska se till att tjuvar och annat pack som stjälar juveler eller på annat sätt stör anständiga människor hålls inom lås och bom, men som inte ska bråka med hedervärda medborgare som råkat dricka ett par glas rosévin för mycket innan de kör bil") och 3) ett militärt försvar som ska rikta sig mot icke-västerländska terrorister ("givetvis inom ramarna för den värdegemenskap som vi känner med USA och andra västländer och organiserad i Nato"). "I övrigt ska staten ge fan i hur de fria medborgarna lever sina liv. För att betona treenigheten i statens uppgifter vecklade han ut ett efter ett av hans relativt välmanikyrate fingrar i luften. Nu stod han alltså och pekade med tre mittfingrar upp i luften, medan tummen höll ner lillfingret.

Pratar i fyrtiofemminuterssjok

Han blev allt mer yvig i gesterna. Hans hov bröt så småningom upp: männen med broderliga handskningar och ryggdunkningar och kvinnorna med kramar och kyssar. Lagvijk stod kvar vid bardsken och beställde in ett glas Bourdeauxvin från 1985.

Då såg jag min chans. Jag närmade mig med ett glas husets vin i handen, spetsade till munnen och sa: "Förlåt, jag kunde inte undgå att höra – men med dina utomordentliga idéer och din klarsynthet borde du väl ägna dig åt politiken?" Han vände sig mot mig. Först verkade han skeptisk och avståndstagande. Men när han såg min utstyrsel och identifierade min dialekt (jag har betydligt lättare för att härma den stockholmska östermalmsdialekten än den lokala överklassens ädelskanska) tinade han upp och log sitt karakteristiska sneda leende. Han tog mig antag-

ligen för en lätt alkoholiserad säljare från huvudstaden – från en bättre familj visserligen – men lite på dekis (det senare troligen på grund av mina rutiga byxor som nog inte är helt up-to-date i de styrande klasserna). När en akademisk lärare som Lagvijk får en sådan fråga och dessutom har druckit en fyra-fem glas vin så kan det egentligen bara hända en sak: Han startar en föreläsning, van som han är att prata i fyrtiofemminuterssjok.

Han började med en retorisk fråga och sedan fortsatte han helt av sig själv. Det enda jag behövde göra för att stimulera honom var att då och då nicka instämmande. Jag tror att jag inte ens hade behövt göra det. Jag frågade: "Varför ger du dig inte in i politiken?"

Egna kontakter snabbare än politiska kanaler

Efter en konstpauz under vilken han förde glaset till munnen samtidigt som han fäste blicken vid något obestämt långt bort, svarade han: "Vafan skulle jag göra det för? Jag har tillräckligt inflytande genom mina nätverk: i släkten, från gymnasietiden i Sigtuna, kurskamraterna från Juridicum, från Stads Akademska reservofficerssällskap och alla kontakter jag har med näringslivet genom mitt konsultföretag. Där finns justitieråd, departementssekreterare, domare, direktörer och naturligtvis både kommunal- och rikspolitiker. You name it! Jag nedlåter mig inte till att motionera i någon politisk församling. Vill jag något så ringer jag upp någon av mina vänner. Det är mycket effektivare och snabbare. Dessutom: förr hade vi ju professorskor som stod för det representativa (nu har de små liven ofta egna karriärambitioner) för att inte tala om att vi hade tjänstefolk. På den tiden kunde väl en och annan av oss lägga några timmar i kommunfullmäktige och i riksdagen då och då i avsikt att höja den intellektuella nivån. Igår kväll fick jag själv stryka min skjorta inför ett möte med ett hovrättsråd. Tiden är fanimej ur led."

Lelle Ruda

Han sansade sig sedan en aning och fortsatte: "Det är ingen hemlighet att vi inom borgerligheten inte använder människor från begåvningsreserven som politiker. I kommunen hade vi ju länge haft den där Lelle Ruda – som vi lite skämtsamt brukar kalla honom –, ganska obegåvad, men pålitlig och med ett starkt engagemang för att hålla skatterna nere. En förbaskat trevlig karl – särskilt efter ett par tre glas. Om han bara inte hade varit så förbannat klantig att han fick för sig att köra bil in bland pöbeln på Torget en lördagseftermiddag några veckor före valet. Han borde väl för i helvete ha förstått att det kunde finnas någon jävla kommunist där som skulle

anmäla honom. I våra kretsar har ju alla vetat att han inte haft en promillehalt som lämpat sig för bilkörning sedan slutet av åttiotalet. I det läge som han nu hade försatt sig i, hade vi lagkunniga små möjligheter att hjälpa honom. De skickliga analytikerna lyckades i alla fall bestämma hans blodalkoholhalt till 0,93 promille; alltså sju hundratusendelar under gränsen för grovt rattfylleri. Hur sannolikt är det på en skala? Så lite hjälp av de högre makterna hade han nog ändå. Vi insåg naturligtvis för länge sedan att hans omdöme vacklade. Därför fixade vi så han fick ett mer representativt uppdrag och vi rekryterade hans förtrodda barnflicka som kommunalråd i stället. Hon brukar åtminstone vara nykter."

"Hanna-Maria"

"Vi har nu också en ny riksdagskvinna: Hanna-Maria eller vad hon nu heter. Inte särskilt begåvad hon heller, men med ett stort socialt engagemang. Vi har ju ont om folk som vill driva de mjuka frågorna. Hennes sociala patos gör att hon hårt har drivit kravet att dugliga mäns hustrur – som våra fruar alltså – ska kunna dra av på skatten för tjänstefolk. Hennes sociala engagemang sträcker sig numera också till att ensamstående arbetande kvinnor ska kunna få skatten reducerad för att kunna ha sina barn på internatskola. Genialt drag för att vara hon, menar jag – trots att det retar en del av våra mer konservativa partivänner (som tycker att ensamstående kvinnor överhuvudtaget inte ska ha barn). Men jag tror inte hon förstärker vad det skulle kosta och för det inte går ihop med att skatterna måste sänkas drastiskt. Vi känner ju till hennes begränsningar när det gäller räknemågan. Hon försökte en gång i tiden bli civilingenjör, men klarade inte av räknandet så hon blev ekonom i stället. Sedan försökte hon sig på en akademisk karriär inom ekonomin och det var förstas också dödsdömt. Men vi räknar med att ha nytta av henne i Riksdagen. Nykter verkar hon i alla fall vara"

Representativ?

Sedan tittade Lagvijk på klockan (det hade antagligen gått 45 minuter) och sa: "min hustru är på ett internat med Inner Wheel, därför har jag ordnat med en omtentamenstid åt en ung, söt och dessutom inte helt obegåvad student. Vill inte gärna komma för sent." Han tog tag i min hand och tackade för det givande tankeutbytet. Sedan hastade han iväg.

Jag stod kvar en stund, drack upp mitt glas och funderade på om Lagvijk verkligen var representativ för de akademiska lärarna. Bestämde mig sedan för att jag skulle försöka intervjuva en professor med hjärtat till vänster nästa gång.

GW

VECKOBLADET Svartbrödersg 3, 22350 Lund. Tel 046/138213. Utges av V Lund. Prenumerationsavgiften, 250 kr/år, insättes på postgiro 1 74 59-9. **Ansv utgivare: Ola Hagring** Tel 046/143309 Manus sändes till ovanstående adress el. e-post till: vbladet.lund@passagen.se. Red. förbehåller sig rätten att korta i insänt material. Tryck: KFS AB, Lund. Adressbyte: sänd e-post, eller använd postens adressändringskort.

Begränsad eftersändning.
Vid definitiv adress-
ändring sänds tidningen
i retur till Veckobladet.

Statyn över Schartau

Så är nu statyn över Henrik Schartau rest, Lunds tredje staty, som står vid Domkyrkan. Resningen av statyn föregicks av ett symposium om Schartau, där hans gärningar beskrevs ur olika synvinklar. I sin tron på "nåden" fick Schartau ett viktigt inflytande på svensk lagstiftning genom att brottslingar skulle "benådas" från dödsstraff, något som vi tycker självklart idag, men som då kring sekelskiftet 1700-1800 inte var självklart. Teologen Bo Johnson beskrev Schartaus frälsningslära på ett fyndigt sätt. Han liknade den vid "Minnesota-modellen", enligt vilken alkoholister behandlas i olika steg, där det första steget är ett erkännande av alkoholismen och där man sedan i en stigande skala når insikt och befrielse från sitt problem. Men alkoholismen finns där hela tiden i botten, precis som synden. Och det finns heller inga snabba genvägar. Man måste stegvis och konsekvent följa modellen, förklarade Bo Johnson.

En enkel man

Schartauanismen, som likt många ismer blev annorlunda än vad Schartau själv stod för, fick också under detta symposium ett visst utrymme genom att Kerstin Norborg, välkänd Lundaförfattare, berättade om sin bok "Min faders hus". Den handlar om en schartauansk präst, som plötsligt tystnar. Och här fanns skillnaden – Schartau själv var en trygg övertygad person, medan prästen i Norborgs bok var ångestfylld och tvivlande.

Stopp för p-hus.....

forts. från sid 1

av det dokument som var ute på remiss för något ett år sedan. Nu återkommer i omarbetade plandokumentet resonemang om att det finns "behov" av fler p-platser i centrum. Vänsterpartiet påpekade i sitt utförliga remissvar – och i alla möjliga andra sammanhang också – att man inte kan utgå från "behov" när det gäller p-platser i centrum. För vad styr "behovet"? Det är förstås inte den majoritet av lundahushåll som är utan bil och som vill ha stadens gator och torg för andra ändamål än till trafikleder och p-platser. Utan "behovet" definieras förstås av efterfrågan hos de cirka 35 000 bilägarna i Lunds kommun och ett oräknat antal bilägare utanför kommungränserna. Rent teoretiskt kan behovet alltså vara minst 35 000 p-platser i stadskärnan – men så långt vill inte ens den mesthängivne p-plats-

avtäckningen av statyn föregicks av en middagsbön i Domkyrkan. Det talades om hur Henrik Schartau på sin tid drog fulla hus. Schartau var en enkel man, som inte klättrade på någon karriärsteg, och som ville hjälpa sina medmänniskor. På dödsbädden lär han ha yttrat "Efter mig ska allt bli tyst".

Övertog änkan

Så kom ögonblicket för avtäckningen av statyn. Boktryckare Per-Håkan Ohlsson berättade om statyns tillkomst, ett ärende som påbörjades kring 1920 av Per-Håkans pappa, och som blev en lång historia. Fylld av glädje och entusiasm avslutade Per-Håkan sitt tal med orden: "Nu är uppdraget fullgjort". De två följande talarna, biskop Christina Odenberg och ärkebiskop KG Hammar, gjorde sedan allt för att förklara varför de tackat ja till detta uppdrag. Christina berättade att hon läst igenom alla protokoll i ärendet sedan 20-talet. Dessa avslutades alltid med "Bordlagt". "Jag fäste mig dock vid att Henrik Schartau fick sin tjänst som prost, för att han kunde ta över änkan efter sin företrädare. Ja, där ser ni, det är kvinnor, som styr," sa Christina. "Och inte hade jag drömt om att jag som första kvinnliga biskop i Sverige skulle inviga en staty över Schartau!" Ärkebiskop KG Hammar fortsatte i samma "förklarande" stil. "Ja, när jag fick det här erbjudandet, så fick jag fundera. Men det fanns tre anledningar till att tacka ja. För

kramare bland borgerliga politiker och stadsplanerare gå om man klämmer lite på dem. För då framkommer att det förmenta "behovet" härstammar från en ett obestämt antal bilisters klagomål över brist på p-platser.

Tillgång och efterfrågan

I själva verket kan ingen fastställa "behovet". För vad det ytterst handlar om är tillgång och efterfrågan. Tillgången på p-platser är för knapp i förhållande till priset, dvs i förhållande till p-avgiftens storlek. P-avgifterna är helt enkelt till för att "ordna trafiken". Att ordna trafiken innebär i första hand just detta: att se till att det blir balans mellan tillgång och efterfrågan på p-platser. Men att "ordna trafiken" kan också vara att ta miljömässiga hänsyn: minska trängsel och avgasutsläpp, gynna kollektivtrafiken osv.

det första, att komma till Lund, jag tar alla tillfällen – Uppsala är inte som Lund! För det andra predikade jag enligt Schartaus modell i tre delar, ibland till och med i nio delar i början av min karriär. För det tredje, har jag faktiskt funnit ett och annat hos Schartau och hans sätt, som jag börjat uppskatta... Och så drog KG Hammar i snöret och fram träder en man med ett vackert ansikte, en resning, en rörelse, skulpterad av Peter Linde. Jag börjar ana att Schartau drog mycket folk, inte bara för vad han sa, utan också för att han hade en charisma, hans såg bra ut, helt enkelt!

Lång handläggningstid

Den efterföljande middagen på Grand Hotell innehöll olika tacktal. Lunds kommuns ordförande Larry Andow tackade för maten, hyllade sin företrädare Per-Håkan Ohlsson, som envist och konsekvent, likt Schartau själv, drivit denna fråga. "Men jag vill bara påpeka en detalj: hade Domkyrkorådet gett detta uppdrag till Lunds kommun, hade det inte tagit 80 år att komma till ett beslut. Vi har aldrig så långa handläggningstider som 80 år inom kommunen! Och så var statyn invigd.

Charlotte Erlanson-Albertsson

Nu ska ingen tro att detta med tillgång och efterfrågan är ett vänsterpartipåfund. Svenska Kommunförbundet vägledning för p-avgifter anger tydligt och klart detta som det främsta syftet med p-avgifter.

Rejäl höjning av p-avgifter

Så när någon klagar över bristen på p-platser är det bara att kontra med: "Ja, p-avgifterna är på tok för lågt satta, de måste höjas rejält". Det är bara att hoppas att de rödgröna snarast tar krafttag för att "ordna trafiken" och inte ger efter för en högljudd bilistopinion. Det behövs inte minst för att kompensera för höjningen av busstaxan, vilket ytterligare försämrade stadstrafiken konkurrenskraft gentemot biltrafiken. Och så behöver förstås p-övervakningen en ordentlig uppräckning ...

un

Nya böcker från ARKIV

Abram de Swaan
Mänskliga samhällen
175 s., 149 kr

Den klassiska sociologin stod inför ett centralt problem: Hur är över huvud taget mänskliga samhällen möjliga? Varför bryter de inte samman till följd av alla konflikter och motsättningar som präglar dem? Abram de Swaan besvarar dessa frågor genom att utgå från det mest grundläggande: Vad behöver människor för att överleva och hur skapas därigenom beroendeförhållanden och förväntningar? Hur påverkar allt detta tänkande, tro och uppfostran?

Per Janson
Den huvudlösa idén
Medborgarlön, välfärdspolitik och en blockerad debatt
186 s., 185 kr

Medborgarlön är det mest intressanta reformförslaget i en tid som präglas av allt större osäkerhet på arbetsmarknaden och allt mindre ekonomisk trygghet i familjen. Hur kommer det sig att en idé som tilltalat så många mött så starkt motstånd i den svenska offentliga debatten?

Christer Lindberg
Marley. Lejonets frihetssång
235 s., 176 kr

Denna biografi om Bob Marley är berättelsen om en stor liten man. Boken riktar sig till den som vill veta mer om Marley och hans sånger och skildrar också det samhälle och den kultur som formade Marley och reggaemusiken.

Kolla gärna in böcker vid ett besök!
Lilla Gråbrödersgatan 3 C, 046-133920.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Sten Henriksson, Gunnar Sandin (red.) och Kajsa Theander. Nästa redaktör Gunnar Sandin, 135899. Manus sänds per post till Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag e. 17 till fax 046-123123, tel 046-138213. Manus mottas gärna i form av Worddokument (.doc), RTF eller ren text på 3,5" diskett. Bifoga helst pappersutskrift. Enklare är att skicka e-post till vbladet.lund@passagen.se. Lämna då gärna två versioner: den raa texten som brev och dokumentet i format enligt ovan som bilaga. Telefon till redaktörerna: Gunnar Sandin 13 58 99 Charlotte Wikander (tjl) 13 96 26 Vid utebliven tidning ring Cecilia Wadenbäck 13 82 13.